

USAID | SRBIJA

OD AMERIČKOG NARODA

USAID projekti na razne načine pomažu razvoj Srbije. Da bi ste saznali više o našim aktivnostima pogledajte ovaj bilten i posetite naš sajt <http://serbia.usaid.gov>

USAID pomaže poletanje Srbije kao nove „Destinacije za ulaganja”

Vršac, Leskovac i Užice su se izdigli više od drugih gradova i opština i zauzeli prva tri mesta na USAID takmičenju „Investirajte u Srbiji” za 2010. godinu. Ovaj događaj, nalik sajmu, bio je kulminacija dvomesecnog takmičenja 29 lokalnih samouprava koje su partneri USAID Projekta za podsticaj ekonomskog razvoja opština. Tokom ovog takmičenja lokalne samouprave su ocenjivane u sledećim kategorijama: opština sa najvećim uspehom u promociji ulaganja, najbolji ekonomski podaci, najbolji promotivni materijal, najbolje predstavljanje na sajmu i najbolja priča o uspehu.

USAID je sa partnerima na ovoj inicijativi za pobednike takmičenja uspeo da obezbedi nagrade vredne skoro 200.000 dolara. Nagrade obuhvataju studijsko putovanje u grad Obern u državi Alabama i učešće na Sajmu investicija u Minhenu.

MED NA TOČKOVIMA

Siniša Milinković iz Rušnja je uz pomoć mikro-kredita Opportunity banke popravio autobus koji koristi kao pokretnu prikolicu za košnice kako bi svoje pčele mogao seliti tokom godine na cvetnije pašnjake i dobiti dodatne paše, a samim tim i povećao proizvodnju meda. USAID je partner Opportunity banke a.d. Novi Sad od 2002. godine kada je ova banka započela svoje aktivnosti u Srbiji.

Učenici Šumarske škole ozbiljno shvataju Dostignuća mlađih

Izrada mozaičkih ogledala i rama za slike od keramičkih pločica možda i nije najinteresantniji izazov za grupu tinejdžera sa građevinskog i stolarskog smera Šumarske škole u Kraljevu, ali business koji su napravili prodajom svojih mozaičkih proizvoda možda i jeste. Sve do februara ove godine, razgovori 20 učenika koji su osnovali preduzeće „Entazis“ vodili su se na temu kako da pronađu posao po završetku školovanja ili koji fakultet da upisu – a onda su se priključili projektu „Dostignuća mlađih“. Sada imaju bolju predstavu o svojim potencijalima u građevinarstvu i stolarnstvu i mogu da razmišljaju o tome kako će biti deo budućnosti i doprineti ekonomskom razvoju Srbije.

Dobar početak

Novovođeno učeničko preduzeće je na početku imalo ozbiljan problem: kako 20 tinejdžera može složno da radi?

Ovi omladinci su pomno pratili sve što su naučili na obukama Dostignuća mlađih. Razvili su strukturu preduzeća, izradili biznis plan i viziju uspeha u kojoj poslovni ciljevi imaju prednost u odnosu na lične. Svaki „osnivač“ je drugim osnivačima predstavio svoju radnu biografiju. Grupa je izabrala predsednika preduzeća, menadžere i direktore isključivo na osnovu njihovih kvalifikacija. „Zaposleni“ su izabrani među drugim učenicima na njihovom smeru po istom principu: prijava, dostavljanje radne biografije i intervju sa predstvincima preduzeća.

Planiranje i uspeh

Projekat Dostignuća mlađih je u školskoj 2009/2010. godini radio sa 4700 učenika u Srbiji. Svaki učenik je imao priliku da nauči osnove poslovnog i finansijskog planiranja, baš kao što su to učinili tinejdžeri iz Kraljeva. Njihove analize u procesu planiranja ukazale su na činjenicu da niže cene, dosledan kvalitet i želja potrošača da podrže mlađe ljudi mogu da im omoguće da budu konkurenca profesionalnim dizajnerima mozaika. Oni su, takođe, bili svesni da mogu da ostvare skroman profit od svakog rama, a možda i malo manje skroman ako bi ih podržali proizvođači keramike donacijama materijala koji je otpad prilikom proizvodnje.

Naoružani dobrim poslovnim modelom i snažnom energijom kojom mlađi ljudi sa ozbiljnom misijom zrače, učenici Šumarske škole obezbedi-

Ovi učenici putem Dostignuća mlađih uče kako da započnu biznis

„Učenička kompanija „Entazis“, kao i sive učeničke kompanije programa „Dostignuća mlađih“, je bila pobednik u svakom pogledu. Đaci su naučili osnove timskog, napornog rada i pametnog poslovanja. Više ne provode toliko slobodnog vremena u obližnjim kafićima, već ga svojevoljno provode u radionici kreirajući nove mozaike za paletu proizvoda koje sada nude i donoseći menadžerske odluke. Njihovi stavovi, entuzijazam i energija su se u potpunosti promenili. Vlasnici i zaposleni su imali koristi od ovog iskustva. Oni nisu mlađi ljudi koji će čekati da ih pozovu sa biroa, već će uspešno graditi budućnost na svoj način.“

**Tatjana Vlajković
Šumarska škola Kraljevo**

li su sponzore u nekoliko keramičkih kompanija. Učenici su, od besplatnog materijala, izradili prvih 20 ramova za ogledala i napravili prođor na tržiste centralne Srbije.

Ulaganje stečenog profita

Entazis je trebalo samo mesec dana da od faze planiranja dođe do plasmana na tržiste. Mozaički dizajn ovog preduzeća bio je na prodaju 8. marta na izložbi koju je podržala uprava Grada Kraljeva. Reklama i dobri odnosi sa javnošću doveli su na izložbu

predstavnike medija i kupce za 16 od 20 ramova.

Menadžeri preduzeća su smesta re-investirali skoro 2000 dinara profita u posebne keramičke pločice kako bi proizvodnu liniju proširili na logoe, nameštaj i slike.

Konkurenčija na državnom nivou

Entazis je jedno od 22 preduzeća koja su odabrana za učešće na Nacionalnom sajmu učeničkih preduzeća Srbije koji je 25. maja organizovan projekat Dostignuća mlađih. Na ovom sajmu su najbolja preduzeća izlagala svoje proizvode i takmičila se za nagrade. Entazis je vredno radio i bio veoma uspešan toga dana. Njihova ponuda dizajna je bila kreativna, izložba je bila profesionalno održana i donela je skoro 10.000 dinara zarade za jedan dan.

Investicije u ljude i zajednicu

Dostignuća mlađih podržavaju društvenu korporativnu odgovornost, a učenička preduzeća iz ovog projekta aktivno podržavaju svoje škole i lokane zajednice. Entazis je organizovan stuđsko putovanje za svoje zaposlene-učenike u okviru kojeg su posetili značajne građevinske lokacije u Beogradu. Pored toga, svako u preduzeću je pomogao da se izradi i donira mozaik za Dečiji zdravstveni centar „Studenica“.

Ako ste zainteresovani za kupovinu predivnih proizvoda ovih učenika, molimo vas da se obratite nastavnicu Tatjani Vlajković na: 064/15 28 501 ili 036/ 352 800.

Ukoliko želite da kupite neke od fantastičnih proizvoda daka „Šumarske škole Kraljevo“ možete kontaktirati nastavnicu Tatjanu Vlajković na telefon: 064/15 28 501 ili 036/ 352 800.

Čovek koji je zdravu ishranu pretvorio u životnu misiju

Ivan Perčić, vlasnik preduzeća za proizvodnju zdrave hrane „Suncokret“ iz sela Hajdukovo kraj Subotice, još davne 1976. opredelio se za vegetarijanski a nešto kasnije i za makrobiotički način ishrane. Dugogodišnja posvećenost zdravom životu usmerila je i njegov poslovni put. „Shvativši da na domaćem tržištu nema hladno ceđenih ulja neophodnih za zdravu ishranu, 1989. došao sam na ideju da osnujem preduzeće za njihovu proizvodnju. Kupili smo stogodišnju presu i počeli sa proizvodnjom bundevinskog, suncokretovog i tamnog susamovog ulja na tradicionalni način, uz očuvanje svih hranjivih sastojaka iz semenki“, seća se gospodin Perčić.

Tokom godina, firma je proširila assortiman na preko dvadeset vrsta jestivih, lekovitih i kozmetičkih ulja. Kako se posao razvijao, „Suncokret“ počinje i sa preradom uljarica u vidu putera i štanglica, da bi se danas mogli pohvaliti paletom od preko pedeset proizvoda, ne odstupajući od devize „kvalitet na prvom mestu“.

Sa razvojem svesti o značaju očuvanja životnog okruženja i zdravlja ljudi kroz organsku proizvodnju i ishranu, rasla je i tražnja za organskim proizvodima, posebno u zapadnoj Evropi. Uviđajući potencijale ovog tržišta i znaјuci da ima proizvode koji uspešno mogu da se nose i sa najjačom konkurenциjom, Ivan Perčić odlučuje da se okrene izvozu. I pored velike želje, taj plan nije bilo lako realizovati jer u Srbiji tada nije postojao zakon kojim bi se regulisala sertifikacija organskih proizvoda, što je umnogome otežavalo izvoz.

Ipak, „Suncokret“ uspeva da dobije sertifikat o poreklu i kvalitetu svojih proizvoda i Perčić se posvećuje istraživanju stranih tržišta na kojima bi mogao da nađe kupce za svoje proizvode.

Prepoznajući značaj dobre prezentacije i imidža u javnosti, Perčić se fokusira na poboljšanje vizuelnog identiteta svoje kompanije i proizvoda. Zajedno sa stručnjacima USAID Agrobiznis projekta izrađuje nove marketinške materijale (brošure, kataloge, priprema DVD sa prezentacijom firme i asortiman), menja ambalažu i izgled svojih proizvoda, prilagođavajući ih zahtevima proirljivih stranih kupaca.

Pored toga, kroz seriju specijalizovanih USAID treninga, Ivan Perčić uči o novim načinima za kontaktiranje stranih kupaca, usavršava svoju veštinsku pregovaranja i zavaranja prodajnog ciklusa i saznaje koji su najbolji načini za prezentaciju i promociju na međunarodnim sajmovima u inostranstvu.

Ivan i njegovi proizvodi osvajaju svet

Pored regionalnih sajmova, kompanija „Suncokret“ izlaže uz pomoć USAID i na najvećem evropskom sajmu zdrave hrane, BioFach u

Zdravi orahov puter Ivana Perčića pravi je hit u Velikoj Britaniji

Nemačkoj i na Fancy Food sajmu u Njujorku. Naoružan stečenim znanjem, Perčić odlučuje da predstavi svoje proizvode samostalno i na „Slow food“ sajmu u italijanskom gradu Torinu i „Organic and Natural Food“ sajmu u Londonu.

Pripreme za ove sajmove pomogle su da dugogodišnji trud i zalaganje urode plodom - Suncokretovi proizvodi sada se mogu naći na policama prodavnica u Velikoj Britaniji, Nemačkoj, Francuskoj, Belgiji, Mađarskoj i Hrvatskoj.

U konkurenciji preko 50 proizvoda različitih proizvođača prisutnih na tržištu Velike Britanije, Britansko društvo za organsku hranu „Soil Association Organic Foods“ proglašio je Suncokretov proizvod „Orahov puter“ - za najbolji u kategoriji namaza. Perčić ističe da ova prestižna nagrada, osvojena krajem prošle godine u Londonu, predstavlja krunu njegovog rada u organskoj proizvodnji i priznanje njegovoj posvećenosti visokom kvalitetu proizvoda.

U obrazloženju ove nagrade citirane su sude je koje su izjavile nakon degustacije: „Ima ukus svežih i kvalitetnih oraha, prava jednostavnost u teglici“ i „Tako je dobar-prste da poližeš!“ ...

USAID Agrobiznis projekat će nastaviti da podržava buduće napore Ivana Perčića. Trenutno, uz finansijsku pomoć USAID, završava novi Suncokretov internet sajt. Držeći korak sa vremenom, a u želji da svoje proizvode učini dostupnim što većem broju kupaca bez obzira na kom kraju sveta se oni nalaze, Perčić uvodi i elektronsku prodaju, putem Interneta. Time dobija i na nezavisnosti od velikih trgovinskih lanaca sa kojima je teško pregovarati, pogotovo ako ste još uvek mali proizvođač.

Upitan za tajnu njegovog uspeha, vlasnik „Suncokreta“ jednostavno kaže: „Bavite se onim što volite! Tada ne manjka ideja, ni motivacije, a na kraju, neminovno, dođe i uspeh. Naša misija je da svojim proizvodima ponudimo potrošačima mogućnost izbora zdravijeg načina ishrane. Želja nam je da ljudima u bližoj i široj okolini pomognemo da zdravim načinom života poboljšaju kvalitet življenja i, pre svega, da preventivnom pozitivno utiču na svoje zdravlje. I pored još uvek prisutne predrasude da je zdrava hrana skupa - treba podsetiti da je mnogo skupljše biti bolestan“ kaže za naš list Ivan Perčić.

Zdrave i ukusne proizvode kompanije „Suncokret“, osvedočenog kvaliteta, možete kupiti preko njihovog internet sajta: www.suncokret.rs

Subotica utire put konverziji vojne imovine

U poredu sa reformisanjem vojske Srbije u manju, mobilniju i savremeniju vojnu silu, ispostavilo se da ona poseduje više imovine nego što joj je potrebno. Širom Srbije, vojska troši novac na održavanje kompleksa koji su izgubili strateški značaj. U isto vreme, opštine i gradovi u želji da privuku investicije, ove vojne komplekske vide kao lokacije za potencijalne braunfeld investicije.

Strategija reforme sistema odbrane usvojena 2004. godine, prepoznala je ovaj problem i definisala pravni okvir koji omogućava aukcijsku prodaju viške vojne imovine. U to vreme se na listi Ministarstva odbrane našlo 450 objekata koji Vojski više nisu potrebni. Prema tom postupku lokalna zajednica je dobila pravo preće kupovine. Master plan, usvojen u junu 2006, ustanovio je i proceduru prema kojoj će se odvijati konverzija u komercijalne svrhe i način korišćenja tako stičenih sredstava.

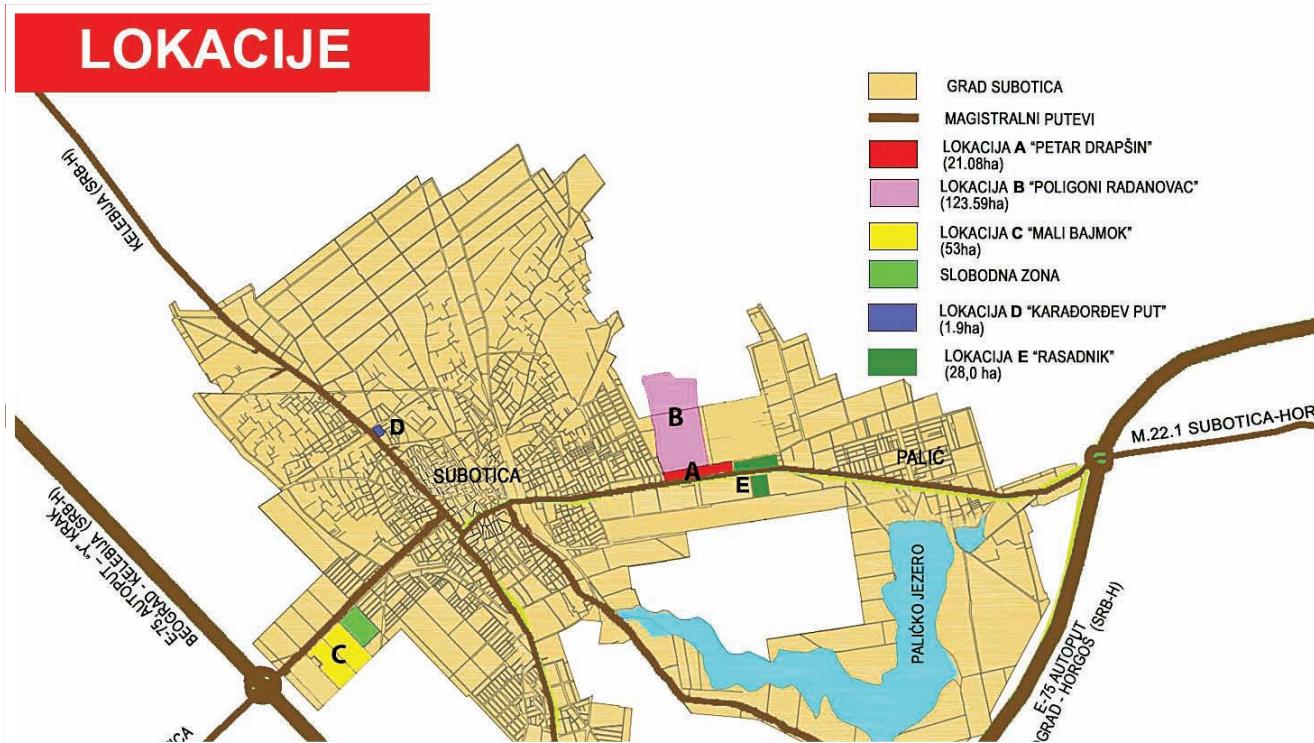
Subotica pionir u borbi sa zastarem propisima

Subotica je bila zainteresovana da dođe u poseđe vojne kasarne „Petar Drapšin“ i poligona „Gornji Radanovci“ (145 ha, 178 miliona dinara) od novembra 2005, kada je Vlada Srbije zatražila pismo o interesovanju. Bilo je potrebno nekoliko godina, ali uz tehničku pomoć Projekta za podsticaj ekonomskog razvoja opština i dobru volju Ministarstva odbrane, Subotica je uspela u probijanju kroz šumu zastarelih procedura i propisa. Konačno, u februaru 2010, grad je potpisao Ugovor sa Ministarstvom odbrane. Trenutno je u procesu preuzimanja i prilagodavanja ovog zemljišta potrebnama potencijalnih investitora.

USAID je podržavao opštine i gradove pomažući Ministarstvu odbrane, Republičkoj direkciji za imovinu i Poreskoj upravi Ministarstva finansija da se postupak ubrza tako što će se definisati rokovi u administrativnoj proceduri i da se ustanovi metodologija procene vrednosti specifičnih vojnih objekata. USAID je takođe pomogao lokalnim samoupravama u pripremanju dokumentacije za dobijanje kredita i posredovanju između lokalne samouprave i Vojske Srbije.

Vlada najavljuje bržu konverziju

Vlada Srbije uskoro će omogućiti da se ubrza i pojednostavi postupak prodaje vojne imovine i lokalnim samoupravama daju duži rokovi za izmirenje obaveza za kupljenu imovinu, najavio je potpukovnik Aleksandar Ilić, načelnik Odeljenja za master plan Uprave za infrastrukturu Ministarstva Odbrane na prošlomesečnom brifingu za medije o konverziji viška vojne imovine u u svrhe lokalnog ekonomskog razvoja. Trenutno ima 450 vojnih kompleksa koji nisu neophodni za funkcionisanje vojske, dok se vrednost vojne imovine koja će biti prodата procenjuje na između jedne i četiri milijarde evra. Do danas su prodata 22 kompleksa za nešto manje od 600 miliona dinara i pribavljena 24 stana. Ovakva prodaja omogućuje vojsci da se modernizuje i da se postojeće obaveze pretvore u dobrobit za lokalne zajednice.

je da pregovore reše na obostranu korist. Sada su sve strane zadovoljne time što je uspostavljen savremen, efikasan i fleksibilan način komunikacije između države i lokalnih samouprava.

Subotica veliki kompleks zemljišta koji je ovim putem dobila na raspolažanje koristi za otvaranje industrijsko - tehnološkog parka. Dušan Guslov, pomoćnik gradonačelnika Subotice, rekao je kako su im studijske posete sličnim industrijskim parkovima u Mađarskoj i Češkoj koje je USAID organizovao puno značile. „Imali smo priliku da vidimo kako se upravlja velikom privrednom zonom i kako se privlače investitori koji će u nju ulagati“, objasnio je Guslov. USAID je takođe u saradnji sa Kancelarijom za lokalni ekonomski razvoj u Subotici radio na pripremi marketinške kampanje za promociju ove lokacije stranim inves-

titorima. Takođe je pomogao i da se primene evropski standardi u planiranju resursa, neophodnoj infrastrukturni i minimumu tehničke pomoći koju bi grad trebalo da obezbedi.

I konačno, Subotica se ovih dana sprema da postojeći biznis inkubator čije je osnivanje pomogao USAID, preseli na lokaciju novog industrijsko – tehnološkog parka, bivšeg vojnog zemljišta. „Ovime će se“, potvrđuje Guslov, „smanjiti postojeći troškovi zakupa, a dobijena sredstva uložiti u podsticaj male privrede.“ Ako bi i ostale opštine sledile primer Subotice i konvertovale objekte koji vojski više nisu potrebni u komercijalne svrhe, to bi dovelo do otvaranja stotina malih preduzeća i hiljada novih radnih mesta širom Srbije, a Vojski obezbedilo neophodna sredstva da postane savremena i efikasna.

„OPLANETI SE! RECIKLIRAJ“

Jedna od najpopularnijih aktivnosti kampanje „Oplaneti se! Recikliraj“ je korišćenje robota za reciklažu (kontejneri za smeće dizajnirani poput robota R2D2 iz nekada popularne serije „Ratovi zvezda“) koji oduševljavaju decu. Stotine dece „hrani“ ove robe različitim vrstama otpada (plastičnim flašama, lamenkama i stariim novinama) nakon čega im roboti uzvraćaju govornim porukama o zaštiti životne sredine i objašnjenjima o potrebi očuvanja okoline.

Priklučak na obnovljivu energiju

USAID Agrobiznis projekat pomaže poljoprivrednim kompanijama u Srbiji da otkriju koje izvore obnovljive energije mogu efikasno da koriste i kako mogu da uštede ili čak zarade koristeći obnovljivu energiju. Obnovljiva energija može biti od koristi i za životnu sredinu i za ekonomiju u Srbiji. Upotreba biomase od poljoprivrednog i drvnog otpada može Srbiji omogućiti da pokrije svoje energetske potrebe na način koji je povoljniji za životnu sredinu, a ujedno i unapredi tehnologiju i otvari nova radna mesta u lokalnim, uglavnom seoskim, sredinama.

**konferencija
Agrobiznis i obnovljivi izvori energije.
Potencijali i prepreke.**

Beograd, 29. jun 2010.

Otvoren konkurs za studijsko putovanje sa temom hospis, palijativna nega i službe podrške pacijentima

Projekat „Community Connections“ nudi tronedenjni boravak u porodičnom domaćinstvu u Sjedinjenim Američkim Državama sa mogućnostima za praktičnu obuku za stručnjake koji pokažu sposobnost i lideriski potencijal u različitim oblastima. Deset stručnjaka iz Srbije iz oblasti „Hospis, palijativna nega i službe podrške pacijentima“ imaće priliku da se susretnu sa američkim stručnjacima iz ove oblasti i dobiju informacije o organizaciji i funkcionisanju američkog zdravstvenog sistema u oblasti palijativne nege, hospisa i službi podrške pacijentima u različitim okruženjima (bolnice, kućna nega, hospisi i službe hospisa, starački domovi itd.) i načinu na koji ove službe i ustanove saraduju. Učesnici će se upoznati sa multidisciplinarnim pristupom i načinom na koji on doprinosi brizi o pacijentima i njihovim porodicama i kvalitetu njihovog života.

Projekat je finansiran od strane USAID sa ciljem promovisanja razmene kulturnih ideja i vrednosti između učesnika iz Srbije, američkih porodica domaćina i organizacija domaćina u okviru lokalnih zajednica u Sjedinjenim Američkim Državama. Projekat realizuje organizacija World Learning.

SELEKCIJA

Konkurs za potencijalne učesnike među stručnjacima iz oblasti „Hospis, palijativna nega i službe podrške pacijentima“ iz cele Srbije biće otvoren 18. juna 2010. Rok za podnošenje prijave je 9. jul 2010. godine. Na intervjue koji će se održati 19, 20. i 21. jula, 2010. biće pozvani samo kandidati koji uđu u uži izbor. Planirano je da se program realizuje krajem oktobra do sredine novembra 2010. godine. Uslovi koje kandidati treba da ispunе da bi učestvovali u programu „Community Connections“ su: da su zaposleni kao medicinski radnici i ostalo stručno osoblje i/ili aktivni u oblasti palijativnog zbrinjavanja i/ili hospis službi za pacijente koji boluju od hroničnih bolesti ili bolesti sa smrtnim ishodom. Za više informacija ili za obrazac posetite veb sajt: www.worldlearning.org.rs ili pozovite 011 3612-462

Novih pet opština sa povoljnim poslovnim okruženjem

Nacionalna alijansa za lokalni ekonomski razvoj (NALED) je, uz podršku USAID, odredila još pet gradova/opština kao sredine sa povoljnim poslovnim okruženjem. Bujanovac, Leskovac, Pirot, Subotica i Vranje su svi ispunili skoro 100 kriterijuma neophodnih za stvaranje povoljnog poslovnog okruženja i stekli prestižno zvanje „Opština sa povoljnim poslovnim okruženjem“ koje im je zvanično uručeno na svečanosti u zgradama Narodne skupštine u Beogradu. Ovo zvanje će opštinama pomoći da privuku nove investicije jer potencijalni investitori koriste ovo zvanje kao barometar za to gde da investiraju. Lozница, Kragujevac i Indija su bili prve opštine koje su stekle ovo zvanje još u septembru 2008. godine i od tada su imali značajna investiranja.

Ambasador SAD, Meri Vorlik rekla je: „Pet opština koje danas dobijaju ovo zvanje su dokazale da razumeju potrebe poslovnog sektora i naučile su da svoju opštinu posmatraju sa investitorske tačke gledišta“.

Znanje je preduslov za privlačenje turista

Svetski savet za putovanje i turizam (WTTC) dao je procenu da je turizam generisao oko 232 milijarde dinara i 128.000 radnih mesta u 2009. godini, što predstavlja 7,4% BDP i 6,7% svih radnih mesta u Srbiji. WTTC procenjuje da bi do 2020. ukupni ekonomski uticaj turizma mogao porasti na 631 milijardu dinara i doneti oko 159.000 radnih mesta koja će biti vezana za turizam. Da bi se ovaj potencijal i realizovao, neophodno je da vlasti i industrija budu proaktivne po pitanju planiranja, razvoja i marketinga.

„Teško je, ako ne i nemoguće, raditi na razvoju i marketingu turizma na najtoplavniji način ukoliko se ne rade istraživanja, naročito anketiranje posetilaca,“ smatra USAID stručnjak za turizam Skot Vejn, koji je početkom godine održao niz treninga na temu strateškog planiranja u lokalnim samoupravama s kojima Projekat sarađuje. USAID Projekat, u saradnji s Turističkom organizacijom Srbije (TOS), pokrenuo je anketiranje na internetu u pilot-opština (Zaječar, Pećinci, Novi Sad i Sombor) i organizovao radionice na temu istraživanja tržišta i anketiranja kako bi se bolje osmislio i planirao razvoj ove industrijske grane. Tokom prethodnih dva meseca, USAID i TOS su sproveli nacionalno istraživanje lokalnih turističkih organizacija kako bi utvrdili njihove potrebe i kapacitete.

Najbolji način da se sazna šta posetioци misle, jeste da ih pitamo

USAID i Turistička organizacija Srbije će uskoro započeti anketiranje domaćih i inostranih posetilaca preko TOS i odabranih lokalnih samouprava širom zemlje, ne bi li se unapredio kapacitet za istraživanje turističkog tržišta u Srbiji. Rezultati istraživanja biće objavljeni početkom septembra, kada će se pristupiti kreiranju marketinških planova za 2011. godinu. TOS planira da proširi ovu inicijativu i na ostale lokalne turističke organizacije u Srbiji – tačnije, njih 110. Uz bolju informisanost o tome odakle gosti dolaze i koju vrstu turističke ponude preferiraju, lokalne samouprave će na efikas-

Zvanični statistički podaci Vlade Srbije za 2008. pokazuju da je 34 odsto domaćih i stranih turista bilo koncentrisano u Beogradu i Novom Sadu. Što se samo stranih turista tiče, ta koncentracija je skoro dvostruka – 412.000 (64 odsto) posetilaca je bilo u ta dva grada.

Neki posetioци su u potrazi za istorijom....

... a neki traže netaknutu prirodu

niji način moći da zadovolje očekivanja postojećih i privuku buduće turiste.

USAID je kroz svoj Projekat za podsticaj ekonomskog razvoja opština pružio podršku razvoju turizma u Novom Sadu, Somboru, Pećincima i Zaječaru. Kroz bespovratnu donaciju u ukupnoj vrednosti od 280.000 dolara, USAID je finansijski podržao projekat „Preporod

obala Dunava“ u Novom Sadu, koji obuhvata izgradnju turističko-informativnog centra na obali Dunava i turističku signalizaciju u gradu; u Somboru su podržani projekti „Rekonstrukcija etno-kuća“ i „Stari занати и производња organske hrane“; a u Pećincima projekat „Revitalizacija Obediske bare“, u koji spada i izgradnja vizitorske kule za razgledanje ptica.

Srbija, nova lokacija za m...

Ovog proleća konobari nekih od najposećenijih beogradskih restauranata imali su prilike da ugoste holivudske zvezde kao što su Džerard Butler i Vaneisa Redgrej i preporuče im najbolja srpska vina. Prolaznici na beogradskim ulicama mogli su primetiti da su neke napuštene zgrade bile okupirane i prepune filmskih ekipa koje su dan i noć snimale, a najbitnije od svega, vozači, kostimografi, stručnjaci za rasvetu i stotine ostalih imali su prilike da sarađuju sa svojim inostranim kolegama. Jedna od ovakvih grupa, koja je ovog proleća izazvala najviše pažnje i domaće i svetske javnosti je ekipa filma „Koriolanus“, redateljskog debija slavnog glumca Ralfa Fajnsa.

Najlepši deo ove priče jeste da će, uz pomoć Srpske filmske asocijacije (SFA), koja je osnovana prošle godine uz podršku USAID Projekta za razvoj konkurentnosti, i njenih članova ovakva gostovanja stranih filmskih produkcija biti nešto sasvim uobičajeno u našoj zemlji. U proteklih devet meseci, inostrani producenti posetili su Srbiju tražeći lokacije za projekte koji ukupno vredne 360 miliona dolara, dok su u toku pregovori za projekte u iznosu od oko 100 miliona dolara koji bi se realizovali u naredne dve godine.

Zašto baš Srbija i kako sve počinje?

Prvi korak u procesu privlačenja međunarodnih produkcija u Srbiju je naravno taj da se svetska javnost upozna sa činjenicom da je Srbija lepa i jedinstvena zemlja u kojoj rade profesionalci u sektoru filmske industrije, koji su sposobni i obučeni za sve vrste usluga na visoko kvalitetnim produkcijama. Ovu kampanju SFA pokrenula je prisustvom na najvećim svetskim sajmovima filmske industrije i promovisanjem Srbije putem internet portala www.filminserbia.com. Nakon samo godinu i po dana kampanje, svest o Srbiji kao filmskoj lokaciji značajno je podignuta, pa sve češće stižu upiti sa raznih strana. No, kao što je slučaj i u drugim zemljama u svetu, najbolja preporuka za Srbiju su dobri utisci onih koji su ovde već radili i bili zadovoljni uslugom i infrastrukturom, a takve reference su takođe počele da se nižu zahvaljujući brojnim američkim, italijanskim i francuskim filmskim i TV produkcijama koje su ovde bile u poslednje dve do tri godine.

Kada odluče da razmotre Srbiju za svoj projekt, međunarodni producenti traže od Srpske filmske asocijacije ili svojih lokalnih partnera ukoliko ih već imaju, da im pošalju informacije i fotografije o lokacijama koje bi bile pogodne za njihov konkretni projekt. Srećom, Srbija nudi veliku raznolikost u arhitekturi od otomanskog, rimskog ili austrogarskog uticaja do sovjetskih, modernih i futurističkih stilova, a priroda pruža planine, šume, reke, impresivne ruralne predele i ravnice. Srbija tako može da „glumi“ zainteresante mnoge epohe i stilove. Lokalne producentske kuće pripremaju prezentacije sa željenim lokacijama i ukoliko je to ono što odgovara scenariju, zakazuje se poseta samim lokacijama od strane producenta i to najčešće u društvu režisera i

Novi Beograd je u produkciji Lika Besona postao 13. pariski arondisman

menadžera za lokacije. Izviđanja lokacija su uvek veoma intenzivna jer se za maksimum tri dana mora sve obići. Potrebna je ozbiljna priprema kako bi ova kratka poseta bila uspešna i kako bi pristup svim lokacijama bio nesmetan. Pored lokacija producentima je veoma važno da obiđu hotele, kancelarijske prostore, studija, tehničku opremu i ketering usluge i da dobiju celokupan utisak o gradu u kome će boraviti sa mnogo brojnom filmskom ekipom više nedelja ili čak meseci.

Odlični utisci

Iako je još uvek dosta teško nagovoriti strance da dođu i pogledaju naše lokacije i ozbiljno ih uzmu u razmatranje, kada ipak dođu, ono što vide uvek daleko prevaziđa njihova očekivanja. Obično budu prijatno iznenadeni raznovrsnošću lokacija na relativno maloj teritoriji, te lakom prelasku sa jedne na drugu, ali najviše ih obraduju profesionalnost, znanje i ljubaznost ljudi kao i

organizovanost usluga neophodnih da podrže filmske ekipu i produkciju. Nakon obilaska, jedini odlučujući faktor ostaju finansije.

Dosadašnje iskustvo na projektima koji su već realizovani u Srbiji pokazuje da su, na kraju svakog snimanja, pored zadovoljstva zbog dobro obavljenog posla, opšti utisci da je Srbija izuzetno gostoprimaljiva i prijatna zemlja sa bogatim noćnim i kulturnim životom, izuzetnom ponudom ukusne hrane i vrlo otvorenim ljudima koji su profesionalci u svom poslu. Čak i holivudske zvezde sa visokim očekivanjima i zahtevima obično uživaju u svom boravku upravo zbog talentovanih i sposobnih ljudi sa kojima su saradivali, ali im je veoma važno i to što se ovde osećaju sigurno i imaju vreću privatnost nego u mnogim drugim zemljama. Najzad, svi inostrani producenti i članovi ekipa bili su impresionirani posvećenošću svojih srpskih kolega, spremnošću na naporan rad i velikom željom da se posao uradi dobro.

Nekoliko srpskih filmskih stvaralaca koji su

đunarodne filmske projekte

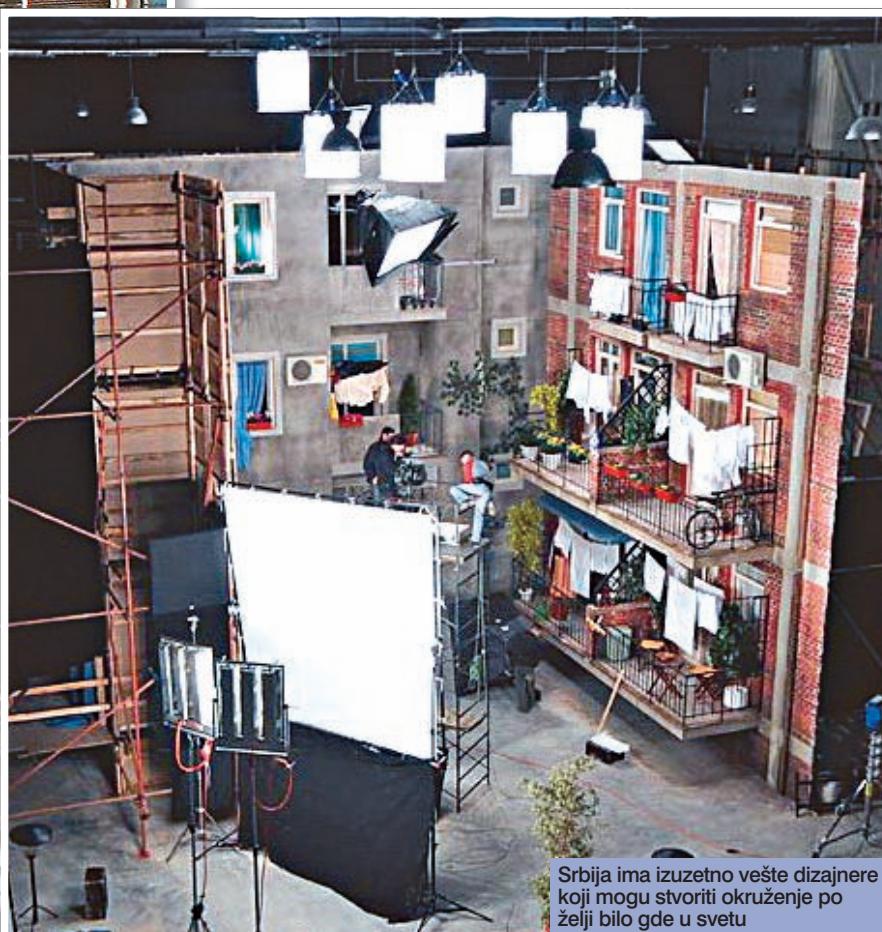
međunarodno priznati u svojim oblastima, dele svoje utiske o radu sa stranim ekipama u našoj zemlji:

Bojana Nikitović, kostimograf, kaže da „strane epipe prvo primete to da su nasi timovi sastavljeni od profesionalaca koji odlično znaju svoj posao, znaju strane jezike i uvek daju svoj maksimum. Izuzetno brzo primete ove karakteristike naših ekipa tako da je i ceo proces snimanja tada mnogo opušteniji. Svi oni rado pominju da su uživali u boravku u Beogradu, kafićima i klubovima i ne zaborave da pomenu izuzetno lepe devojke“. Bojana sarađuje sa izuzetnim timom kostimografa i krojača koji

su od erike koja je snimala „Koriolanus“ dobili pohvalu za saradnju kao jedan od najboljih timova sa kojima je ova strana eipa sarađivala.

Miljen Kreka Kljaković, scenograf sa više od 30 godina međunarodnog iskustva potvrđuje da su naši filmski radnici, naročito u delu scenografije, vrlo priznati u svetu i dodaje: „Ipak, kako je zemlja jedno vreme bila „van radara“ za strane produkcije snimali su se najviše domaći filmovi sa značajno manjim budžetima što je iziskivalo dosta improvizacije. Srbiji je sada potrebno više profesionalaca sa međunarodnim iskustvom i upravo zbog toga je jako bitno da strane produkcije dolaze i snimaju ovde jer se tako najbolje uči. Nije tajna da strani filmski stvaraci najpre traže zemlje sa nižim troškovima snimanja i podsticajnim merama za ovu vrstu investicija koje nude mnoge države u svetu. Sledče što traže su lokacije i stručne iskusne eipe.“

Lidija Kuručki, vlasnica CineLabs, filmske laboratorije koja je obradivala negative za film „Koriolanus“, slaže se sa našim sagovornicima i dodaje da „strane eipe očekuju kvalitetnu i profesionalnu uslugu uz neophodno poštovanje

Srbija ima izuzetno vešte dizajnere koji mogu stvoriti okruženje po želji bilo gde u svetu

rokova. Oni imaju razumevanja za proces kroz koji prolazi srpski film u ovom trenutku i drago im je da su deo daljeg razvitka naše filmske industrije, ali insistiraju da usluga mora biti besprekoran. Veliko nam je zadovoljstvo sto možemo da ispunimo njihova očekivanja“

Zlatko Volarević, vođa snimanja na mnogim međunarodnim projektima u Srbiji: „Prvo kada dođu, strane eipe su dosta skeptične ali ubrzo shvate da su naše usluge i oprema na odličnom nivou, a u nekim slučajevima i mnogo kvalitetnije nego u zemljama u regionu. Naši stručnjaci su izuzetno poznati po tehničkom znanju kao i upućenosti u materijale koji se koriste za revizite i kostime. Naravno, posebno uživaju kada imaju malo slobodnog vremena i mogu da se prepuste čuvenom beogradskom noćnom i gastronomskom životu.“

Ana Ilić, izvršni direktor Srpske filmske asocijacije zaključuje: „Sledeći korak je da Srbija postane regionalni lider u filmskoj produkciji. Ono što je jako bitno u ovom trenutku kada je Srbija dospela u žigu interesovanja stranih filmskih produkcija jeste da razvijemo sistem podsticajnih mera kao što ima 30 zemalja u svetu. To je upravo ono što bi Srbiju učvrstilo kao konkurentnu zemlju.“

Pored programa podsticajnih mera koji je uključan u ovom procesu, Srbiju još uvek čeka dosta posla da bi postala pravo „film friendly“ okruženje. Problemi u ne-standardizovanim procedurama dobijanja dozvola za snimanje i realno utvrđenim i objavljenim cenovnicima za korišćenje lokacija su nešto sa čime se svakodnevno susreću lokalni menadžeri lokacija kao i producentske kompanije bez obzira na to da li je projekat na kome rade lokalnog ili međunarodnog karaktera. Ana Ilić iz Srpske filmske asocijacije potvrđuje da je ovo još uvek ozbiljan problem i dodaje da „iako su neke državne institucije, kao što su Narodna skupština, Ministarstvo unutrašnjih poslova i drugi, ponudile nesobičnu podršku za profesionalce iz filmskog sektora, pristup lokacijama još uvek nije na profesionalnom i standardizovanom nivou“

U međuvremenu, Srpska filmska asocijacija, koja u ovom trenutku broji 55 članova - institucija, kompanija i samostalnih umetnika, intenzivno radi na promociji Srbije na međunarodnom tržištu. Asocijacija smatra da je najveći prioritet u ovom trenutku finaliziranje i uspostavljanje podsticajnih mera koje bi doprinele razvoju tzv. „film friendly“ okruženja koje bi zemlji preko investicija u ovu industriju donelo 200-300 miliona dolara godišnjih prihoda i, naravno, fantastičnu promociju zemlje u svetu.

Studijska praksa u Narodnoj skupštini

Sticanje iskustva je značajno ali ne i lako za mlade ljude bez obzira na posao kojim nameravaju da se bave. Kao što je poznato, radno iskustvo donosi značajnu prednost prilikom traženja posla. Ako je vaš cilj kao mlade osobe da radite u korist svojih sugrađana, ne postoji značajnija institucija za sticanje iskustva od Narodne skupštine Republike Srbije.

Da bi pomogli mladim ljudima da ostvare takvo iskustvo, Nacionalni demokratski institut (NDI), uz finansijsku pomoć USAID, je uspostavio program studentske prakse u saradnji sa Odeljenjem za ljudske resurse Narodne skupštine. Predsednica Narodne skupštine, Slavica Đukić Dejanović, i direktor Misije USAID u Srbiji, Majkl Harvi zvanično su u maju otvorili devetomesecni program studentske prakse, usmeren ka obezbeđivanju potrebne pomoći Skupštini i pružanju kvalitetnog radnog iskustva talentovanim i pozvanim mladim ljudima iz Srbije.

Trista prijava studenata za 24 mesta za stažiranje jasan su pokazatelj velikog interesovanja za ovaj način sticanja radnog iskustva. Toliki broj prijavljenih značio je i težak izbor, ali su na kraju ipak izabrani najbolji kandidati. Ove godine u program studijske prakse primljeno je 16 studentkinja i 8 studenata. Odabrani stažisti su sada angažovani u radu sa članovima skupštinskih odbora za inostrane poslove, evropske integracije, za rad, boračka i socijalna pitanja, međunarodnu saradnju, dok neki od njih praksu obavljaju u odeljenju za informativno-istraživačke i bibliotečke poslove, službama za finansije i za informacione tehnologije i poslaničkim grupama DS, SPS, DSS, PUPS, i samostalnog poslanika.

Dok je većina stažista i stažistkinja na završnoj godini studija na pravnom i fakultetu političkih nauka, nekolicina njih dolazi sa filološkog, poljoprivrednog i ekonomskog fakulteta Univerziteta u Beogradu i u Novom Sadu. Najbolje ocenjeni stažisti i stažistkinje biće pozvani da polazu državni ispit, što bi mogla biti stepenica ka njihovom zaposlenju u državnoj

upravi.

Direktor Misije USAID, Majkl Harvi naglasio je značajnu ulogu parlamenta u demokratskim društвима i da je ključ uspešnosti parlamenta u angažovanju najuspešnijih mlađih ljudi iz Srbije. Harvi je studentima rekao da „u SAD stažisti igraju veoma bitnu ulogu u informisanju izabralih predstavnika o temama koje brinu građane“. „I vi imate priliku da preuzmete tu ulogu“, poručio je Harvi. Stažisti očito tu ulogu prihvataju sa entuzijazmom:

Viktoria Ogrizović, studentkinja filologije, uspešna je lingvistkinja i bavi se muzikom, slikanjem, kik-boksom, a dobitnica je i dve Andrićeve nagrade za kreativno pisanje. Na stažiranju je u poslaničkoj grupi Demokratske stranke i kaže da ceni to što ima priliku da radi sa profesionalcima u Skupštini i da doprinese razvoju Skupštine kao mesta gde se zastupa mišljenje građana.

Strahinja Mavrenski, student prava koji je na praksi u Odboru za inostrane poslove, motivisan je mogućnošću da vidi na koji način institucija zaista funkcioniše nakon izučavanja teorije na fakultetu. „Mogućnost da doprinesem dobropbiti svoje porodice, prijatelja, sugrađana i svoje zemlje je nagrada za svakog čoveka. Za mene je prilika da učestvujem u skupštinskom programu studijske prakse velika čast i osećam veliku odgovornost jer će naš rad u parlamentu uticati na budućnost Srbije“.

Sandra Mitić, studentkinja političkih nauka, je na studijskoj praksi u Odboru za evropske integracije i želi da sa svoj doprinos napretku zemlje ka članstvu u Evropskoj Uniji. „Kroz učešće u studentskoj razmeni bila sam u Lionu u Francuskoj, i naučila da je razmenom ideja i mišljenja moguće doći do kreativnih rešenja vrlo složenih problema. Radujem se saradnji sa NDI, sa našim mentorima i mojim kolegama i našem doprinosu razvoju demokratije u Srbiji“, rekla je Sandra.

Izgradnja

Svetski trend „ozelenjavanja“ tzv. „go green“ nije značajan samo zbog toga što je to ispravno za planetu Zemlju, nego ima smisla i za naše novčanike. Svedoci smo polaganog odlaska automobila na benzин u istoriju, s obzirom na izuzetan skok cena goriva. Takođe, gledamo zgrade koje se projektuju i grade kako bi bile efikasnije u pogledu korišćenja resursa i pogodnije za životnu sredinu; koristeći zelene građevinske materijale, smanjujući potrošnju energije, vode i smanjujući zagadenje okoline.

„Leadership in Energy & Environmental Design“ (LEED) je međunarodno priznat sistem sertifikacije koji je postavio standarde za zeleno zgradarstvo. Kako se sve više kompanija i vlada obavezuju da ispunju te standarde, USAID Projekat za razvoj konkurentnosti radi sa Udruženjem inženjera konsultanata Srbije (Association of Consulting Engineers of Serbia, ACES) i Colliers International na pozicioniraju Srbiju kao regionalnog lidera u ovoj oblasti, sa kompanijama i inženjerima koji su u mogućnosti da se nameću i dobijaju tendere za projekte u oblasti zelenog zgradarstva, kroz implementaciju prvog LEED kursa za zelenog saradnika u Srbiji.

USAID omogućava stipendije od 50% iznosa za studente i stručnjake koji žele da pohađaju kurs, koji se koncentriše na koristi od uvođenja standarda za zeleno zgradarstvo, LEED sertifi-

„Dosta čekanja“

Tokom proteklih godinu dana, Radna grupa za izradu Nacrt-a Zakona o izvršnom postupku, koju je imenovalo Ministarstvo pravde, uz tehničku pomoć USAID, predložila je krupne izmene važećeg zakona, među kojima je i uvođenje sistema profesionalnog izvršenja. Nacrt zakona koji će biti predstavljen je rezultat rada i istraživanja više od 35 stručnjaka, i to najvećim delom pravnika, poslovnih ljudi i bankara i u sebi sadrži i najbolja rešenja drugih evropskih zemalja iz ove oblasti.

zelenije Srbije

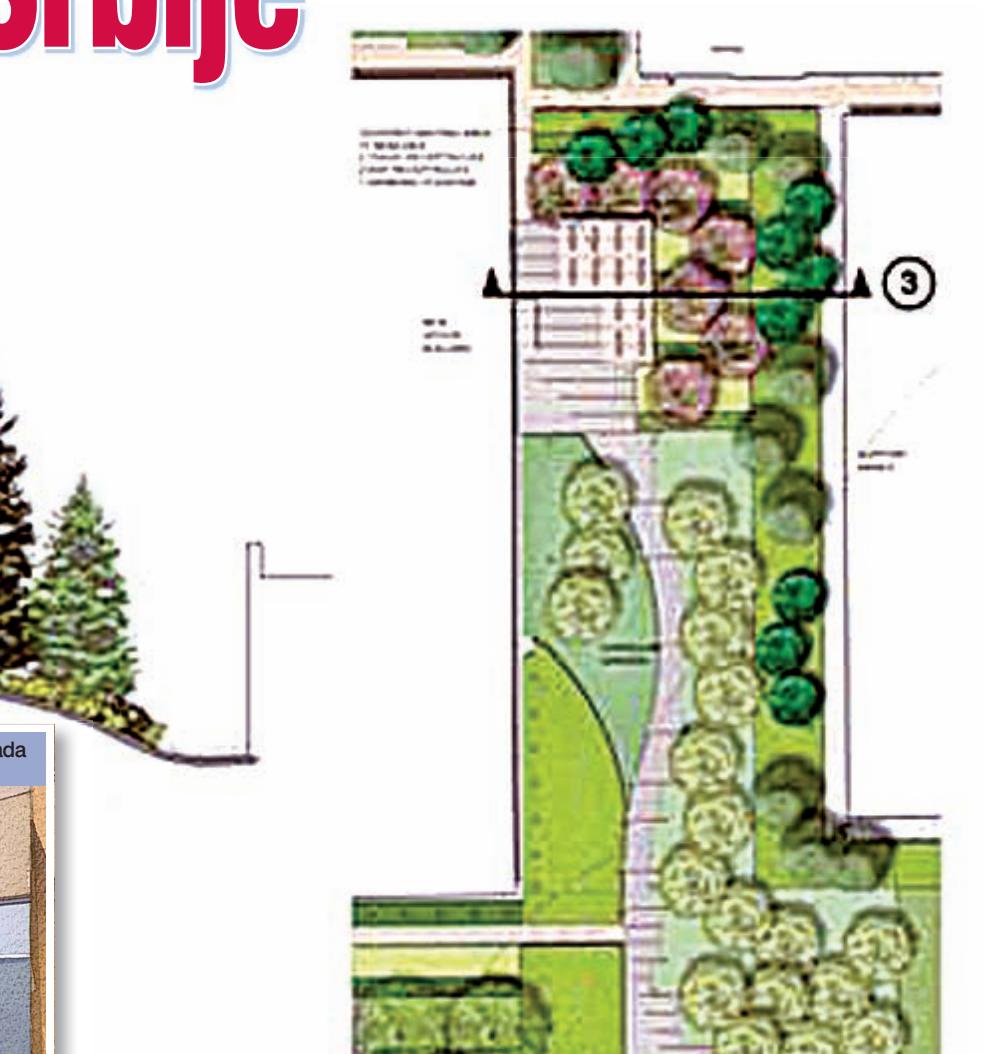

Nova američka ambasada će biti prva zgrada u Srbiji za kompletnim LEED sertifikatom

ciju i ključne koncepte LEED-a. Prvi LEED kurs je završen decembra 2009. godine, kada je Projekt ponudio 100 vaučera stručnjacima i studentima. Drugi kurs je upravo počeo.

USAID je takođe podržao nevladini orga-

nizaciju „Supernatural“ u stvaranju Eko paviljona, koji je u potpunosti izgrađen od materijala koji se mogu reciklirati. Eko paviljon je doživeo svoju promociju za vreme Supernatural festivala i kasnije kroz događaj organizovan na Kalemegdanu, gde je paviljon prikazan predstavnicima medija. „Supernatural“, „Colliers“ i USAID Projekat za razvoj konkurentnosti zajedno rade na promociji „zelenе arhitekture“, održivih materijala i konceptu zelenog zgradarstva uopšte.

Moderni „Supernatural“ paviljon je bio eko građevina

Uspešna saradnja dveju zemalja na polju reforma izvršnog sistema dokazuje zajedničku opredeljenost za izvršenje programa koji će pomoći Srbiji da razvije savremene zakone i propise u skladu sa međunarodnim i evropskim standardima, a koji predstavljaju temelji privrednog razvoja i prosperiteta građana Srbije. Tokom proteklih nekoliko godina Sjedinjene Američke Države, kroz USAID, su zajedno sa Vladom Republike Srbije učinile značajne napore da osnaže temelje srpske privrede i stvore povoljnije okruženje za ulaganje.

VIŠE OD
105.000
NOVIH PREDMETA
GODIŠNJE

ČEKA DA
IH REŠI

**35 SUDSKIH
IZVRŠITELJA**

DOSTA ČEKANJA!

www.SPRESUDE.NA.DELA.rs

Naše različitosti čine razliku!

Milutin ima 30 godina i magistar je organizacionih nauka. Na prvi pogled, izgleda kao mnogi njegovi vršnjaci. Mlad, vrlo prijatne spoljašnjosti, ljubazan, visokoobrazovan. Međutim, postoji nešto po čemu se Milutin razlikuje od svojih vršnjaka, a to je činjenica da živi sa jednom teškom i retkom urođenom anomalijom. Za nju ne znaju čak ni mnogi njegovi drugovi i rođaci jer se on, kao i mnoge druge osobe sa invaliditetom, usteže da govoru o svojoj „različitosti“ strahujući od osude i odbacivanja okoline.

Uprkos svim preprekama i predrasudama na koje je nailazio posle punih deset godina neuspešnog traganja za zaposlenjem, Milutin je od februara meseca ove godine zaposlen u jednoj ustanovi kulture u Beogradu, gde kaže da se oseća vrlo dobro i da je jako zadovoljan. „Ranije me poslodavci ne bi više kontaktirali čim bi saznali za moj invaliditet. Sada se stvari menjaju, zahvaljujući novom zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba sa invaliditetom, ali i aktivnostima MIDVEJ projekta“, kaže Milutin.

Inicijativu „MIDVEJ – Uključivanje u obrazovanje dece sa teškoćama u razvoju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom“ realizuju Catholic Relief Services, Centar za samostalni život invalida Srbije i Centar za interaktivnu pedagogiju u partnerstvu sa Nacionalnom službom za zapošljavanje, a uz finansijsku pomoć USAID. Zaslugom projekta, putem lobiranja kod poslodavaca, organizovanjem sajmova zapošljavanja za osobe sa invaliditetom, izrađenom mapom resursa, osnivanjem koalicija za zapošljavanje na lokalnom nivou, promocijom inkluzivnog obrazovanja - u proteklih 21 mesec zaposleno je 69 osoba sa invaliditetom.

Broj osoba sa invaliditetom u stalnom radnom odnosu u Srbiji i dalje je izuzetno mali. Ovo pogotovo zabrinjava ako se osvrnemo na broj onih koji niz godina vode bezuspšenu borbu za jednakost i iste mogućnosti, koja je prokla-

Nenad Ćirić

movana nizom normativnih i strateških dokumenata donetih tokom poslednjih godina u našoj zemlji. Upravo je zapošljavanje, zajedno sa obrazovanjem, preduslov za vođenje iole samostalnog života i put ka emancipaciji osoba sa invaliditetom, kao i za njihovo učešće u aktivnostima društvene zajednice. To su i glavna oruđa u njihovo težnji za samoodređenjem i samopoštovanjem.

Tridesetogodišnji Nenad Ćirić iz Novog Sada još je jedan izuzetan momak, diplomirani pravnik i osoba sa invaliditetom, koja nam je ispričala ovu priču: „Rodom iz Sremske Mitrovice, u oktobru 1999. godine upisujem Pravni fakultet u Novom Sadu. Ubrzo potom, postajem član Novosadskog udruženja studenata sa invaliditetom gde se priključujem borbi za prava studenata sa invaliditetom. Ovde počinje moj put od studenta do borca za ljudska prava. Postajem aktivista pokreta osoba sa invaliditetom. Oktobra 2006, okončavam osnovne studije stižeći zvanje diplomirani pravnik.

Kada je Centar za samostalni život invalida započeo sprovođenje projekta MIDVEJ, ponudili su mi da kao asistent za Novi Sad postanem član tima projekta. Tako, slučaj je hteo da se, od februara 2009. godine do danas, bavim problemima u vezi sa zapošljavanjem osoba sa invaliditetom. Ovaj projekat je moje prvo sadržajnije iskustvo.

Rad na njemu učinio me je prepoznatljivim u lokalnoj zajednici. Postao sam osoba koja se bavi problemom ostvarivanja prava na rad osoba sa invaliditetom. Uz veliki napor, ali prilično uspešno, MIDVEJ je temu zapošljavanja stavlja u prvi plan, dok sam lično afirmisao ideju da je došlo vreme da se osobe sa invaliditetom zapošljavaju. Pored poteškoća u vezi sa motivacijom poslodavaca, zahvaljujući dobroj volji, stvari se polako ali sigurno kreću u dobrom smeru kada je reč o zapošljavanju osoba sa invaliditetom.

Po prirodi posla bio sam u prilici da neposredno dođem u kontakt sa svim nadležnim institucijama u oblasti rada i zapošljavanja, što je bila i prilika da se u neformalnom razgovoru postavi i logično pitanje: „Da li sam JA negde zaposlen, kakve su mi ambicije i slično?“ Tako se rodila ideja da se zaposlim tј. da bi trebalo da se zaposlim. Napisletku, ponuđen mi je posao u pokrajinskoj administraciji koji sam svesrdno prihvatio.

Moje zaposlenje se može smatrati dobrim primerom primene Zakona o zapošljavanju osoba sa invaliditetom, a činjenica da sve veći broj među njima nalazi mogućnosti za trajno zaposlenje ujedno je pokazatelj suštinske demokra-

INKLUZIJA

DA ŠKOLA BUDE CELA

INKLUZIJA JE ONO ŠTO UČIM
SVOJU DECU, NIKO NE MOŽE
DA BIRA KAKAV ĆE SE RODITI,
ALI MOŽE DA IZABERE KAKAV
ĆE ČOVEK DA POSTANE.

Slavica, 47 godina,
majka četvoro dece

tizacije društva u kome živimo.“, zaključuje Nenad.

Od 23. maja poslodavci su prema ovom zakonu obavezni da zaposle jednu osobu sa invaliditetom na 20 zaposlenih, a procene su da je njih u Srbiji oko 800 hiljada. Prema najnovijem istraživanju, sprovedenom među onima koji aktivno traže posao, većina je u dobi pune radne sposobnosti, dok je čak 16% sa visokom i višom stručnom spremom, što je više nego u ukupnoj populaciji nezaposlenih osoba.

Milutin i Nenad su, u očima svih koji su imali čast da ih lično upoznaju, pogazili stereotipe koji vladaju o osobama sa invaliditetom i njihovim od društva nametnutim „ograničenostima“. Sve više ljudi uviđa da se njihov potencijal i snaga nalazi upravo u njihovoj posebnosti, njihovoj volji i želji.

Zamislite svet u kojem stalno slušamo samo jednu melodiju. Ne dopada vam se?! Zato, recite DA toleranciji i otvorenosti za različitosti.

Član 3.

**Sistem obrazovanja i vaspitanja
mora da obezbedi za svu decu,
učenike i odrasle:**

- 1) jednako pravo i dostupnost obrazovanja i vaspitanja bez diskriminacije i izdvajanja po osnovu pola, socijalne, kulturne, etničke, religijske ili druge pripadnosti, mesta boravka, odnosno predviđašta, materijalnog ili zdravstvenog stanja, terškoća i smetnji u razvoju i invalideta, kao i po drugim osnovama.

Učenici u Srbiji ponovo uče o protivpožarnoj bezbednosti

Ambasadora SAD Meri Vorlik se 5. maja u školi „Jovan Dučić“ u Beogradu pridružila potpredsedniku Vlade Srbije i ministru unutrašnjih poslova Ivici Dačiću i ministru obrazovanja Dr. Žarku Obradoviću na svečanosti povodom uvođenja obuke za vanredne situacije u osnovne škole u Srbiji.

U školi je otkriven novi poster koji predstavlja korake koje treba preduzeti u slučaju požara. Poster koji je finansirao USAID izrađen je u saradnji sa Sektorom za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova i Crvenim krstom. Poster je deo kampanje Vlade Srbije za informisanje učenika o tome šta treba da rade u slučaju požara i drugih vanrednih situacija.

Ovo je prva kampanja tog tipa od ranih 1990-ih kada je obrazovanje o prirodnim nepogodama i katastrofama koje prouzrokuje čovek povućeno iz škola u Srbiji. Ovo je, takođe, i prva javna aktivnost koju organizuje novoosnovani Nacionalni centar za obuku u upravljanju vanrednim situacijama. Ovaj Centar je osnovan u skladu sa novim zakonom o upravljanju vanrednim situacijama i okuplja stručnjake za upravljanje vanrednim situacijama iz pet ministarstava. Centar je pod upra-

vom Ministarstva unutrašnjih poslova. Program obuke koji će Centar pružati zasnovan je na tehničkoj pomoći i metodologiji koju je razvio USAID Projekat za planiranje i reagovanje u kriznim situacijama za obuku 70 gradova i opština u Srbiji.

Potpredsednik Vlade ministar Dačić je na svečanosti pohvalio saradnju Sektora za upravljanje vanrednim situacijama i USAID Projekta za planiranje i reagovanje u kriznim situacijama. U obraćanju učenicima koji su prisustvovali svečanosti, ambasador Vorlik je podsetila da „ako pažljivo slušate i znate šta treba da radite i ako obezbedite da i vaši drugari i roditelji znaju šta treba da rade, bićete važni pomagači junacima koji reaguju u kriznim situacijama. I znate šta – tako ćete i vi biti junaci.“

Kao deo svečanosti škola je izvela protivpožarnu vežbu, a lokalna vatrogasna brigada je organizovala demonstraciju kako opkoljeni učenici mogu da se evakuuju iz zgrade škole iskakanjem na vazdušne vreće na naduvavanje.

ОПАСНОСТИ У ПОЖАРУ

ПОСТУПАК У ПОЖАРУ

**НАЗОВИ
ВАТРОГАСЦЕ
СПАСИОЦЕ**

USAID SRBIJA

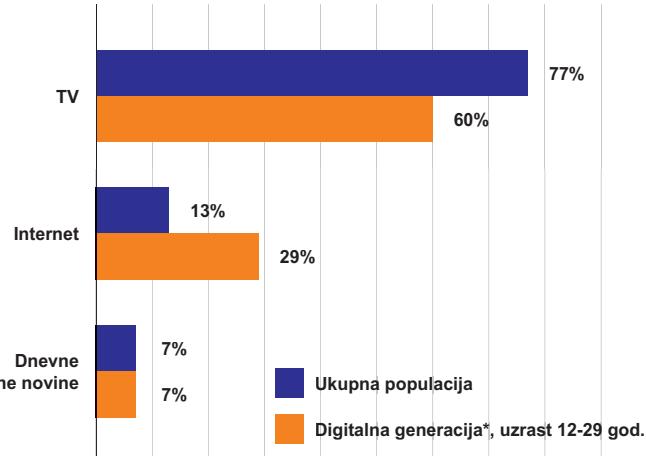
USAID podržava obuku učenika u protivpožarnoj bezbednosti koju sprovodi Sektor za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova

Ukoliko se još uvek pitate kada će Srbija prihvatići društvene medije – već ih je prihvatile! Prema istraživanju koje su organizovali USAID i IREX, 26% srpske populacije aktivno je na Fejsbuku. Postoje poslodavci u Srbiji koji ne samo da dozvoljavaju već i ohrabruju svoje zaposlene da istraže mogućnosti za poboljšanje poslovanja koje novi mediji donose. Čak i ako to podrazumeva pristup Fejsbuku i četovanje tokom radnog vremena.

Čini se da u ljudskoj istoriji nije bilo procesa koji je skoro neprimetno, a na tako sveobuhvatan način, izmenio naše živote.

Novi mediji i društvene mreže poput Fejsbuka, Jutjuba i Tvitera, promenili su način na koji provodimo svoje slobodno vreme i radimo svoj posao. Oni vladaju internetsom danas.

Prepoznavši potrebu lokalnih i regionalnih radio i televizijskih stanica da se prilagode tom vrom novom svetu, USAID pomaže tim stanicama

*Digitalna generacija je izraz koji se u Engleskoj koristi za generacije mladih koje su razvile svoje medijske navike u digitalnom svetu. Uzrast od 19-24 smatra se mlađom digitalnom generacijom u Engleskoj. U našem istraživanju svi ljudi uzrasta do 30 godina spadaju u ovu grupu, budući da rezultati pokazuju da su oni ti koji su okrenuti novim medijima i novim tehnologijama

Uloga vaše porodice u svetskoj društvenoj revoluciji

da, preko IREX, svog partnera u sprovodenju Projekta podrške medijima, prihvate sve ove promene i pronađu način da ih iskoriste za svoj napredak.

Za potrebe USAID Projekta naručeno je istraživanje o mladima i načinima na koji oni koriste medije, s naglaskom na nove medije, kako bi se stekao uvid u najnovije tržišne trendove koje partnerske stanice treba da prate. Samo ukoliko shvate kako ljudi razmišljaju i kuda ih vode njihova srca, moći će da ih pronađu svojim programom.

Kada je reč o izvorima svakodnevnog informisanja u Srbiji, internet je već pretekao štampane novine. Prateći svetske trendove, čini se da nećemo više mi trgati za vestima. Vesti će pronalaziti nas. Ovo ne bi trebalo da bude nimalo neobično budući da više od 50% srpskih domaćinstava poseduje priključak na internet.

Internet je drugi najznačajniji izvor informisanja danas u Srbiji

Radnim danima, od 20 do 22h, internet saobraćaj dostiže svoj vrhunac. Tada 42% korisnika surfuje internetom u potrazi za vestima, skida muziku i druge sadržaje, aktivno je na društvenim mrežama, četuje i čita blogove i forme.

Kada je reč o radiju i internetu – istraživanje je pokazalo da 33% korisnika interneta sluša radio stanice (uživo ili podkastove) preko interneta. Ljudi više vole radio kao medij, u odnosu na tzv. muzičke liste koje sami kreiraju, baš zbog efekta iznenadenja, novih muzičkih ostvarenja i utiska da radio zna da „pravi društvo“.

Zbog toga što je dostupan preko radio talasa, interneta i mobilnog, radio kao medij ima ogroman potencijal da postane sveprisutan – dostupan u kolima, javnom prevozu, kod kuće i na poslu. Radio mora da pomogne slušaocima da se osete kao stvaraci programa, a voditelji moraju biti prijatelji i dostupni kao prijatelji. Drugim rečima – sve se zasniva na izgradnji zajednice i produživanju trajanja radio-emisija van časova emitovanja.

Smanjenjem budžeta za oglašavanje i borborom za opstanak, radio stanicama u Srbiji bilo je potrebno da malo promene ugao gledanja. USAID je omogućio predstavnicima 11 radio stanica iz cele Srbije da, zajedno sa učesnicima iz još 35 zemalja, prisustvuju prvoj evropskoj konferenciji „Radijski dani“ u Kopenhagenu (u martu 2010. godine). Konferencija je predstavila sadašnjost i budućnost radija u digitalnoj eri, kao i jedinstvene poslovne modele, medijske trendove iz celog sveta, modele za reklamiranje i promotivne kampanje. Biće uzbudljivo gledati i slušati kako će se sve te ideje završiti u Srbiji.

Evropska konferencija „Radijski dani“ u Kopenhagenu

„Konferencija je došla u pravom trenutku, neposredno pred pripremu naše jesenske programske šeme. Planiramo da dalje razvijemo već postojeći multi-platformski pristup i na mnogo dublji način povežemo internet i mobilnu telefoniju sa radijem, a naročito u okviru našeg novog jutarnjeg programa. Što se tiče imidža samog radijskog programa, planiramo da značajno unapredimo web strane svake radijske emisije na našem sajtu www.b92.net/radio (Nemanja Kostić, Radio B92, na slici).“

Evolucija male kutije

Pre nešto više od pola veka, 23. avgusta 1958. godine, TV Beograd započela je sa emitovanjem programa. Na javnim mestima u Beogradu bilo je postavljeno

Blogovanjem do zdravije budućnosti majki i beba

Pre više od 20 meseci, blogerka Branka Stamenković objavila je seriju tekstova na blogu B92 u kojima je opisala svoje iskustvo tokom boravka u jednom porodilištu u Srbiji. Njeni dirljivi opisi o kvalitetu nege koja joj je pružena tokom boravka u bolnici i uslovima u bolnici, snažno su očeknuli među hiljadama žena koje su osećale potrebu da sa njom podele svoja iskustva i reći podrške. Blog je za kratko vreme postao hit među ženama koje su putem nje razmenjivale emotivna svedočenja i dirljive priče o ličnim iskustvima i uslovima u srpskim porodilištima.

Nakon ogromne pažnje koju je izazvala na sajtu B92 pišući svoje blogove, Branka Stamenković pokrenula je organizaciju građanskog društva "Majka hrabrost" želeći da dovede do promene u porodilištima i pod istim imenom registruje veb stranicu (www.majkahrabrost.com). Sajt je pokrenut u nameri da se ohrabi što više žena i budućih majki da svoja iskustva i podele sa drugima. Ona je na sajtu svoju ličnu priču unela pod šifrom Kengurica 001, što je simpatičan opis žene u poodmakloj trudnoći. Do sada je pristiglo na stotine ličnih ispovesti i fotografija, ukupno 643. Svaka ispovest je anonimna i objavljena je kao Kengurica. Neki tekstovi na sajtu su pozitivni, mnogo je negativnih, ali važno je to što su žene pokrenule debatu i identifikovale zajedničke probleme koji su dostavljeni Ministarstvu zdravlja.

Nedavno je pokrenuta grupa na Fejsbuku „Menjam Srbiju zajedno – porodilišta“ koja već ima 726 članova i čiji je cilj da se upotpuni inicijativa javnog zagovaranja „Majke hrabrosti“. U toku je snimanje dokumentarnih filmova koji će prikazati pojedinačna iskustva žena i posavetovati ih o njihovim pravima u vezi sa izborom adekvatne zdravstvene zaštite. Filmovi će biti predstavljeni tokom javnih debata u porodilištima u deset opština u Srbiji.

Zahvaljujući upomostu javnog zagovaranja „Majke hrabrosti“, Ministarstvo zdravlja usvojilo je odredbu prema kojoj u naredne tri godine sva porodilišta u Srbiji moraju da uspostave „baby-friendly“ okruženje. Takođe, sve porodiće moraju imati priliku da zadovolje svoja osnovna prava poput prava da biraju bolnicu u kojoj će se poroditi.

„Majka hrabrost“ danas je registrovana organizacija građanskog društva

koja uživa veliku podršku javnosti i široku medijsku pažnju. Osvojila je četiri specijalne nagrade za preduzete inicijative i rezultate unapređenja uslova u porodilištima i može da služi kao sjajan primer kako organizacije građanskog društva mogu da koriste društvene medije i nove tehnologije za efikasno mobilisanje građana i zagovaranje za promene na lokalnom i republičkom nivou.

USAID putem projekta „Inicijativa javnog zagovaranja građanskog društva“ nastoji da podrži građansko društvo u Srbiji kako bi uticalo na javnu politiku, sprovelo održive kampanje javnog zagovaranja o raznim reformskim pitanjima i promovisalo rešenja od značaja za građane Srbije. Organizacija je od USAID primila grant kako bi u saradnji sa Ministarstvom zdravlja radila na unapređenju odgovornijeg zdravstvenog sistema orientisanog ka pacijentu u skladu sa međunarodnim standardima i preporukama.

Primeri komentara na veb sajtu:

- Hvala vam na hrabrosti i upornosti što ste pokrenuli ovu stvar, i iskreno se nadam da će iz svega nešto valjano proizići. Za nas i našu decu. Kada se setim rođenja svoje čerke, prve emocije nisu radost i uzbudljenje, nego radost pomešana sa mnogo dominantnijim stidom, bolom, strahom ... I čudno, mislila sam da će to proći nakon nekog vremena, ali nije... Onda sam mislila da sam možda preosetljiva, čak i razmažena, ali ipak, znam da mogu da trpm mnogo. (Kengurica 177)

- Na vratima me je dočekala dežurna babica, izuzetno visoka i krupna žena. Na samom početku bila je veoma gruba i rekla mi je: „Sad si našla da se porodaš! Ajde ulazi!“ i ispred nosa mom mužu zalupila vrata. (Kengurica 282)

- Pre sedam godina me je porodio Aleksandar Ljubić i bez obzira na težak i dug porodaj zaista nemam nijednu primedbu na osoblje koje je sve vreme bilo tu da prati tok porodaja. Nisu me ispuštili iz vida, uvek je neko bio kraj mene. (Kengurica 155)

- Zimi grejanja takoreći da nema, kupatila su u očajnom stanju, u sobama su još uvek gvozdeni kreveti, posteljina stara i pocepana... ali sve to nije toliko bitno, kad je osoblje veoma ljubazno i stručno. (Kengurica 283)

osamdeset TV prijemnika. Dnevnik je emitovan u 20h i trajao je 15 minuta.

Danas, sa 3.498.155 TV prijemnika u Srbiji (97% domaćinstava poseduje bar jedan TV prijemnik), i televiziju i gledaoca očekuju uzbudljiva vremena. Prelaskom sa analognog na digitalno emitovanje signalna otvara se mogućnosti za nove programe, kao i za nove mobilne i bežične usluge. Kako se navikavamo na već postojeće HD kanale, tako raste značajka za 3D televizijom. U partnerstvu sa Ministarstvom za telekomunikacije i informaciono društvo, USAID je preko IREX pružio podršku u izradi Ekonomске studije koja utvrđuje

cene digitalizacije za građane, stanice i državu i radi na razvoju Medija plana za promociju digitalizacije kako bi javnost u Srbiji u naredne dve godine bila što bolje informisana o preduslovima i mogućnostima koje digitalna televizija donosi. Oba ova dokumenta neophodna su za uspešno sprovođenje multifaznog procesa digitalizacije.

Predstavnici Ministarstva, državnih agencija, medijskih asocijacija i stručnjaci iz sektora koji su uključeni u pravljenje nacrta Zakona o elektronskim medijima, učestvovali su u dve

studionske posete Velikoj Britaniji, koja je značajno odmakla u procesu digitalizacije i gde gledaoci danas, koristeći isti DVB-T2 standard koji je usvojen i u Srbiji, gledaju fudbalske mečeve u 3D tehnologiji.

Učesnici iz Srbije su se tamo susreli sa svojim britanskim kolegama iz Regulatorene agencije (OFCOM), BBC i drugih teta odgovornih na različitim nivoima za prelazak na digitalno emitovanje. USAID je na taj način omogućio uvid u iskustva koja mogu biti ključna za uspeh digitalizacije kod nas. Srpski predstavnici nadaju se da ćete već sledeće Letnje olimpijske igre moći da posmatrate u HD i 3D tehnologiji.

PRVI MEĐUNARODNI SAJAM FINE HRANE U BEOGRADU

Savršena prilika za sve proizvodače fine hrane i pića iz regionala da se predstave ključnim profesionalnim kupcima iz Evrope i šire

- Mleko i mlečni proizvodi
- Meso i mesne prerađevine
- Delikatesna hrana
- Riba i plodovi mora
- Hleb, pekarski proizvodi i testenina
- Konditorski proizvodi
- Sokovi, napici i voda
- Pivo, vino i žestoka pića
- Čaj i kafa
- Organska hrana
- Regionalni specijaliteti
- Začini i dodaci jelima

Sajam fine hrane **CULINARIA**

23-25. septembar, 2010.

BELEXPO CENTAR, Beograd

E-mail: info@belexpo.rs; Tel: +381 11 3345 228, 2632 228
www.culinaria.rs

USAID u Srbiji već sedam godina pomaže srpskim kompanijama da povećaju svoj izvoz. Preko 200 firmi je do sada uspostavilo nove kontakte sa kupcima putem međunarodnih sajmova u Nemačkoj, Francuskoj, Italiji, Velikoj Britaniji, Rusiji, Japanu, Dubaju i posebno u SAD-u.

**Научиће
да планираће
своје финансије.**

www.novcici.rs

Biblioteka čuva vaš novac!

Internet stranica www.novcici.rs namenjena je finansijskom obrazovanju građana Srbije. Stranica je postavljena u okviru programa „Finansijsko obrazovanje građana“ koji realizuje USAID Projekat za ekonomski razvoj Srbije u saradnji sa Beogradskom gradskom bibliotekom. „Novčići“ su primili nekoliko međunarodnih nagrada za svoj inovativan pristup finansijskom obrazovanju.

**LIBRAR\$ SAVE\$ YOUR MONEY!
Financial Literacy Workshops for the Public**

The Belgrade City Library (BCL) in cooperation with the USAID/Serbia Economic Growth Activity Project (SEGA) is implementing the Project for Strengthening Citizens' Financial Literacy. The project consists of two segments: training for librarians to hold financial literacy workshops and development and maintenance of a website for financial education of the public. The main project goal is to improve financial literacy of Serbian citizens.